

LO CATALANISTA

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director.—Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Carrer de las Tres-Creus, n.º 9
SABADELL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell 2 rals al mes.
Fora 8 » trimestre.
Un número sol. 1 »
Anuncis á preus convencionals.

SANTA MARIA DE RIPOLL

Nobilissim origen y gloriosos recorts

d'aquest célebre Santuari hasta 'l milenari de sa primera dedicació

Resenya Histórica per JOSEPH M.ª PELLICER y PAGÉS últim Delegat de la Real Academia de Bellas Arts de Sant Fernando en dit Monastir.

Aquesta important obra, qual producte se destina pera cubrir los gastos de la restauració del históric Monastir de Ripoll, forma un elegant volum de 400 planas en 4.ª y 's ven al preu de tres pessetas en la Administració de *Lo Catalanista*.

I A V A N T I

En lo número passat, al donar compte del propósit que molts catalanistas tenían d'obsequiar ab un dinar al digníssim President de la *Lliga de Catalunya* D. Lluís Domenech y Montaner ab motiu del eloqüent discurs que feu y de quals importants declaracions ja haurán pogut enterarse nostres lectors, varem afegirhi la promesa de que hi assistiríam: així ho vam fer; mes com sigui que las circunstancias possessin á aquella festa una segona part d'importancia trascendental pera la crónica del moviment regionalista, al fer una ressenya de la festa del diumenge, hem d'afegir á la animositat de nostres companys en lo Parch de la Montanya obsequiant al Sr. Domenech, son entusiasme en la *Lliga* festejant als Orfeons de Bilbao y de Ceret; hem de posar darrera de las declaracions fetas allí, las manifestacions que

varen ferse en aquest últim lloch; hem de... hauríam (dirém millor) de descriure si poguessim l'esperit que regná en aquelles dues festes que corresponentse, al plany y al crit d'esperansa que arrencá del peu del Tibidabo, respongué en lo sí de Barcelona lo mes fervent, lo mes entussiasta crit de nostre esperansada reivindicació, trobant allí ressó en lo cor d'altre regió tan anyoradissa com la catalana que juntant la seua veu á la nostra feren prou imponents los ¡viscas á la Basconia, á Catalunya, á las llibertats perdudas, á la reivindicació y als *fueros*!

Al agafar avuy la ploma pera donarne compte á nostres lectors, ronca encara la gola, recordant encara ab llágrimas d'alegría l'animositat d'aquella vetllada y ab lo viu desitg de que'l regionalisme segueixi aquest camí, no'ns queda altre mot pera posarlo de manifest que'l que hem escrit al comensar; no'ns queda altre comentari que'l crit de ¡Avant!

Presidint lo Sr. Domenech la taula que disposada en forma de ferradura en lo saló-café del restaurant del Parch de la Montanya ocupavan uns cinquanta comensals, portanthi escriptors, poetes, historiadors, advocats, arquitectes, industrials, comerciants, periodistas y escolars la digna representació que'l motiu del obsequi's mereixia, quant una vegada destapat lo vi escumós, don Ramon Sanllehi hagué iniciat los brindis com iniciá la festa, (que resultá complerta) va seguirlo don Joan Gubern en nom de la joventut, declarant veurer en lo discurs esmentat de Presidencia ben exposadas y demostradas sas apreciacions; brindá per la obra patriótica que coadjuvantse mútuament pretenen portar á cap la *Lliga de Catalunya* y'l *Centre Escolar Catalanista*.

Ho feu á continuació nostre company lo senyor Verdaguer y Callis qui ab va sempre fácil y eloqüent paraula manifestá sos sentiments catalanistas, y sa admiració per las obras del senyor Domenech, terminant ab un prech á dit senyor pera que ja que tant havia fet pera l'èxit de la Exposició, aixís ho fes com ja ho havia comensat pera conduhir á la nostra pátria á la posessió de sa personalitat.

Després que (donada la oportunitat) s'hagué llegit lo repetit discurs de Presidencia de la *Lliga*, s'aixecá'l senyor Riera y Bertrán dedicant primer un calurós elogi á la joventut quals veus allí havían sigut las primeras en sentirse com ho son sempre en la execució; recordá la bona direcció impresa á la *Lliga de Catalunya* per son primer President don Pau Sans y Guitart y posá de relleu lo bon acert tingut en la elecció del segon del que posá de manifest lo caracter práctic que reuneix. Ressenýá ab comentaris l'obra de la Exposició y la del Missatge; tractá als polítichs últimament vinguts com se mereixen

y acabá brindant pera que la *Lliga de Catalunya* ho sigui de tot Espanya per medi de la germanó, obra que escaurá molt be als catalanistas, als *exclusivistas y retrógrados* com volen dirnos.

Al terminar aquest, s'aixecá'l senyor Domenech: referintse als entussiasmas y calurosos aplaudiments que ressonaren com als ab que havían terminat los anteriors brindis, digué: vos aplaudiu á vosaltres mateixos, donchs lo dit per mí no es mes que lo que diheu cada día. Dedicá un aplauso á don Pau Sans y Guitart y afirmá que Catalunya com en altre temps havia de treballar per la reconquesta d'Espanya, mostrantse agrahida als que no essent catalans, á eix treball s'adhereixen, contrapasantse hasta, algunas vegadas al mesquí criteri de la politica madrilenya.

A continuació lo senyor Folguera recordá los patriotichs desitjos del senyor Bisbe de Vich manifestats en una vetllada de Sabadell, afegí la seua veu á la que expressá la decidida conducta de la joventut del *Centre Escolar* y per últim demaná al digníssim catedrátich don Joan Permanyer que allí digués del catalanisme son autorisat concepte pera que sos deixebles y demés companys poguessin aplaudirlo.

Aixís ho feu aquest, comparant l'estat de nostra causa avuy ab l'estat de la mateixa pochs anys enrera, deduhintne la proximitat (donchs lo creu pera la generació vinenta) del triomf del catalanisme pera'l qual brindá.

Lo senyor Aulestia aludint al treball de reconquesta y regeneració d'Espanya, manifestá la conveniencia de la regeneració de Catalunya per medi de las Escuelas catalanas y ab aquest motiu brindá per lo primer mestre que ensenyi en las mateixas.

Aquest brindis fou contestat per lo conegut y entussiasta professor senyor Flós y Calcat llegint lo prólech d'una Historia Sagrada traduhida del italiá, sumament regionalista y brindant per las mencionadas Escuelas Catalanas.

Tancá la festa don Eduart Toda prometentse de la inaugural del monestir de Ripoll lo text de la página blanca del pervindre de Catalunya; indicá'l projecte de la creació d'un Museo histórich de la antigua Corona d'Aragó y acabá saludant al senyor Domenech, per qui brindá.

L'entussiasme y esperit de tots los que allí havían assistit va manifestarse ab llarchs aplaudiments al acabarse cada'un dels brindis, esclatant mes forts al terminar lo senyor Toda, quan lo President de la *Lliga* pregá l'assistencia á la vetllada del mateix vespre en la que havia de tributarse una digníssima acullida á nostres germans de Basconia y del Rosselló.

Un fort crit de ¡Visca Catalunya! acabá aquella festa que realment no fou mes que la primera part d'una grant manifestació regionalista.

Végis la segona part, ahont se robustiren nostres ideals ab un llás de germanó tant natural com ferm y durader ha d'ésser.

Ja molt avans de l'hora anunciada los salons de la patriótica associació de Barcelona *Lliga de Catalunya* se veyan plens de socis de la mateixa y del *Centre Escolar Catalanista* únichs á qui era permesa l'entrada en aquell local, ansiosos de saludar als Orfeonistas del Nort y de l'altre banda del Pirineu germans los uns en la desgracia y 'ls altres en la historia. Apenas varen presentarse que no fou fins á dos quarts de dotse, donchs altres compromisos los privaren de serhi á l'hora anunciada, foren rebuts ab aplaudiments continuats fins á tant que's doná comensament al programa escullit ab que s'havía destinat obsequiarlos lo quin hagué de ser escursat en atenció al poch temps de que's disposava. Ab tot, tant los treballs delicada y sentimentalment interpretats en la piano y violoncello per los senyors Moragas y Gay, com la admirable execució en aquell del reputadíssim pianista senyor Vidiella, foren aplaudidíssims pera tota la concurrencia que aixís mateix demostrá la seua aprobació y entussiasme en las cansons del senyor Alió y *L'anyorament* de Clavé, que digueren admirablement las senyoretas Calvera y Musté.

L'espay de que disposém no'ns permet entrar en detalls de lo que á la part artística de la vetllada fá referencia, per lo qual no farém mes que afirmar d'ella que fou escullida revestint l'importancia que'n aquestas sols poden donar artistas com los que prengueren part en la mateixa.

No va desdir de la mateixa l'esperit que animá á lo que's refereix als móvils que la promogueren, donchs al terminarse, pera donar las gracias de la deferencia de que havia sigut objecte l'Orfeó de Bilbao, s'aixecá don Arístides d'Artiñano fent eloqüentment la apología de la unió de Basconia ab Catalunya, recordant que una y altre havían vist ab dol destralejat l'arbre de sas respectivas llibertats. En proba d'agrahiment á la acullida que se'ls havia fet, indicá que l'Orfeó donaría á coneixer lo patriótic y popular cant *Guernica-co-arbola*.

Aquest parlament fou rebut ab un frenétich aplauso, aixís com la contestació que á ella feu lo President de la *Lliga* senyor Domenech, afirmant que si per desgracia l'arbre de nostras llibertats havia sigut tallat, conservaba encara bonas y fondas arrels que rebrotarian altre vegada pera lo qual allí estavam tots plegats pera regarlo. Afegí que aquesta comunitat de sentiments en altres ocasions havia sigut demostrada y feu especial menció de la protesta que formularen los catalanistas quant arrebasaren de las Provincias los tant plorats *fueros*.

Ab aquest motiu lo senyor Artinyano traduhí aquest document que li fou presentat y que va ser rebut com es natural ab vivas mos-

tras d'entussiasme, acompanyadas d'un ¡visca á Catalunya! d'una banda y d'un ¡visca la Euskaria! per altra.

Havent cantat l'Orfeó de Bilbao l'*Arbre de Guernica* y tres composicions mes del seu escullit y sempre ben interpretat repertori, lo director del Orfeó de Ceret, pasá á saludar y donar las gracias per sa cordial rebuda á la *Lliga*, de la cual afegí no podrían los en nom de qui parlava, olvidarse may per considerarlos sempre com á germans.

Lo senyor President correspongué á tal salutació, afegint que no debíam jamay considerarnos separats en esperit ja que á la forsa materialment ho estiguém per la política.

Aquest Orfeó cantá las *Montanyas regaladas* prenenthi part en los solos la senyoreta Calvera, qual cooperació produhí un magnífich efecte que's feu digne d'esser interrompuda á cada estrofa per los unánims aplaudiments. Després d'haver cantat duas cansons mes, foren tant ells com los de Bilbao obsequiats ab un exquisit refresch durant lo qual regná entre tots los assistents la mes germanívola correspondencia d'afectes.

Lo director de *El Fuerista*, periódich bilbaí, fou qui primer manifestá que's considerava obligat á dirigir als presents la paraula pero que dominat per la emoció havía de renunciar á ferho creyent que son esperit podia condensarse ab la exclamació de ¡visca la llegendació foral! que aixís la sentía de dret pera Vizcaya com pera Catalunya.

En nom de la *Lliga de Catalunya*, lo senyor Riera y Bertrán doná las gracias á tots los forasters que honraven la vetllada; senyalá allí la presencia de duas rassas germanas destinadas á anar plegadas en lo esdevenir y al veurer com la semblansa d'infortunis y de carácter, mencioná la de sas respectivas regions equiparant lo Montserrat de la nostra ab la montanya de San Miquel de la d'aquells. Planyentse de la divisió provincial que intentá separarnos, digué que may com avuy devíam anar mes plegats pera aconseguir nostres ideals, afegint, «¡jo he plorat debaix l'arbre de Guernica que apar com un xipré funerari que ombreja tot'Espanya; l'he vist agonitzar pero encara te sava y no déu morir, no morirá!»

L'entussiasme que'n lo curs de sa peroració feu esclatar lo senyor Riera y Bertrán, pujá de punt ab aquest acabament, de modo que las exclamacions se repetían ab verdader frenesí y las manifestacions prenían lo carácter del verdader apassionament.

A continuació feu us de la paraula don Ramiro de Echave, director de *La Union Vasco-Navarra*, qui afirmá que no's podia compèndrer un vascongat que no estimi sos *furs* tampoch podia suposar un catalá que desestimi sas antigas llibertats. (Una veu:—Si acás será un renegat. —Aplausos).—Terminá dihent que'l bon recort que de la *Lliga* s'em

portava, pujaria de color al contemplar desde sa pátria la trista divisió dels partits.

Lo senyor Toda en nostre propia parla y dirigintse als Rossellonesos, los encarregá una salutació per la Estudiantina Catalana de Perpinyá, afegintli lo prech á tots de la seua assistencia á la gran festa de Ripoll. Dirigintse en castellá als vascos, los referí á grans rasgos los verdaders motius de la constitució de las agrupacions catalanistas; parlá de la política ab lo clar criteri de qui que com ell la coneix, y al parlar de nostre historia desde 1714 fins avuy doná tota l'intenció á sas paraulas pera finalisar dihent que'l mártir que sab morir agafat de la creu, va sempre dret al cel.

Arrebatadors aplausos acompanyaren lo variat y frenétich agitar de boynas y sombreros ab que fou saludat aquest discurs.

Don Joan Gubern en nom del *Centre Escolar Catalanista* feu vots també pera la unió esmentada y allí per tots sentida, afirmant que l'element jove que representava contribuheix ab sa virilitat á tan noble tasca, donchs es sapigut com deya un grant estadista, «que las grans ideas naixen de la inspiració dels poetes, son sistematizadas per los filosofhs y portadas á la práctica per la joventut.»

Ab aplausos d'aquest breu discurs, seguí á fer us de la paraula Mr. Sèbe, director de *L'Echo Francais*, que ab gran emoció parlá dels catalans de Fransa dihent que no tant desgraciats com los d'Italia que recordá avans lo senyor Toda, consideran la cordillera dels Pirineus, no com á frontera sinó com á teulada que aixepluga á un sol y grant poble. (Entussiasmas aplaudiments).

A continuació don Narcís Verdaguer digué trobarse impossibilitat de coordinar cap idea prés de la emoció que sentia al veurer tanta animació entre sos germans sacrificats per lo *centralisme*. Escitá á la continuació de lo que aquella festa venia á representar agermanantnos, y oferí á la joventut de Basconia la franca cooperació de la joventut de Catalunya. (Gran ovació.)

Tancá en aquest punt la festa lo senyor Artiñano fent ressaltar la transcendencia de la mateixa en la que haventse trobat per no preparadas circunstancias dos pobles que ploran iguals desgracias, fonen en un son sentiment y enllassan sos desitjos y sas forsas, pera defensar los seus drets no sols per interés si que també per dignitat y honra. Aixó donchs hem de fer com una sola familia y per aquest motiu no dirém al despedirnos *adieu* sinó fins *ja reveurer!*

Fora en vá que pretenguessim descriurer l'acabament d'aquest discurs y vetllada; nostra emoció casi no'ns va permetrer contribuir als repetits, calurosos y entussiasmas viscas á Catalunya, á Viscaya, al Rosselló, á Barcelona, á Bilbao y á Ceret; á las nutridas y espressivas aclamacions pera las llibertats y'ls *fueros*. Desde un recó de la sala

contemplavam ab ulls plorosos aquell espectacle de dos pobles que al agermanarse no trobaven lo verdader medi d'expressar sos sentiments, y en nostre interior, esperansats ab aquella manifestació, nos preguntarem si realment eran lo prólech de nostra reivindicació aquellas veus sortidas del fons del cor y aquell frenétich moviment que contemplavam.

Eran dos quarts de tres de la matinada quan desde 'ls balcons de la *Lliga* los socis de la mateixa y del *Centre Escolar* despedían als orfeonistas. ¡*Aurrerà!* cridavan los uns; ¡*fins arreveurer!* los altres; ¡*Avant!* Aquesta era la verdadera expressió de aquella despedida.

A nosaltres, ja ho hem dit: no 'ns toca dirhi res mes: ¡*Avant!*

A última hora, no 'ns queda altre obligació que la que consigném ab inmensa alegria, de que aquellas manifestacions van repetir-se d'igual modo en l'estació del ferrocarril del Nort lo dimars al despedir al Orfeó de Bilbao, part de la colonia Basca resident á Barcelona y bon número de individuos de la *Lliga* y del *Centre Escolar Catalanista*: una y altre associació regalaren al Orfeó un llás ab los colors de la bandera catalana y l'inscripció dels títols de las mateixas, lo quin fou posat en l'estandart del Orfeó pera que simbolisi l'eterna abrasada de las duas regions.

Aixís sia per Deu y per la vinenta historia, benehida aquesta unió.

SECCIÓ POLÍTICA

¿Volen una prova de la formalitat dels periódichs unitaristas?
 Fíxinse en la actitud que adoptan pera combatre al catalanisme.
 Res de analizar actes, ni de discutir principis.
 Sinó *fer brometa*.
 Tant se val.
 Al menos aixís rihém.

Es, donchs, lo cas que *La Publicidad* no ha tingut res que dir del sólid discurs ab que obrí 'l curs de la *Lliga de Catalunya*, D. Lluís Domenech y Montaner.

Y en cambi, ha intentat comentar graciosament una frase del mateix, dita en lo dinar ab que fou obsequiat lo darrer diumenge.

La frase deya que 'ls moros s'han tornat á apoderar de Espanya lo qual fa precisa una nova *reconquista* (Molt ben dit).

Y 'l comentari del periódich castellarista consisteix en imaginar-se als catalanistas *disfrassantse* pera campir millor sa missió ab la *cota de malla* y altrás menudencias com si 's trobessin en temps de Jaume primer.

Lo qual desperta en lo colega la idea del ridícul.

Ho compreném perfectament.

A *La Publicidad* li agrada més la *librea* moderna.

Sentirse *servidors* incondicional de un *senyor* y vestir-se ab lo traje de caloraynas que aquest imposi.

Vetaquí la aspiració y la conducta del seus correlligionaris.

Riure quan riu en Castelar, indignarse quan ell s' indigna, transigir ab sa transigencia y passar encara que siga de la federació al uniformisme per la sola indicació de sa *seductora veu*.

En una paraula *disfressarse* de...

Aixó sí: criats al istil del segle.

Ab botonadura, galons daurats y fins frach si convé.

Peró 'l frach tan prompte negre, com vermell, com de color de mosca.

Segons mani l' *amo*.

Ara, per exemple, es... de color de *gos quant fuig*.

Pitjor que la *lleugeresa* de *La Publicidad* es la *mala fe* del *Diario de Barcelona*.

Y consti que doném lo nom de *mala fé* á la actitud indefinible de un periódich que en *certs períodos* ha oficiat, entre sombras, de regionalistas solsament pera finjir després major imparcialitat al calumniarnos sense conciencia.

Aixó no es nou en lo *Diario de Barcelona*.

També havia fet de carlí una bona época, y posteriorment ha sigut qu' ab armas de mes mal género ha combatut als carlins.

Sa darrera afició es furiosament canovista: que 's preparin á rebre 'ls conservadors.

Sinó que la seva informalitat é inconseqüencia las anomenan alguns... *independencia de caracter*.

Ja diuhen bé que dels *mansos* es lo regne del cel.

Conforme, donchs, lo *Diario de Barcelona* ab sa táctica, s'atribuí una petita época 'l dictat de *regionalista*.

Un cop enganyat al públich, trona ara contra 'ls *regionalistas*.

¿Peró de quina manera?

No examinant sa doctrina, dissentint sas aspiracions, condenan sas tendencias, que aixó farà noble y lleal.

Sinó aparentant despreciarlas y pretenent desacreditar ab vaguetats sa digna conducta, lo qual es rufi y trahicioner.

S'acullí á l'apariencia de despreci ab ocasió del *Missatge* á la Reyna Regent.

Allavors calificá 'l nostre programa de *anacronisme* á secas.

Pero sense prendres lo cuydado de apuntarlo sisquera pera que 'l jutjessin sos llegidors.

Ni menos demostrar porque li mereixia tal concepte.

Y vá fer bé.

¿Quina necessitat tenia de contradir-se ab lo mateix que havia sustentat poch temps abans, éll que havia defensat de 'n Cánovas, son actual ídol, los *fueros* de las Vascongadas y Navarra?

Ara l'ha donat per calumniar als regionalistas desmentint sa proverbial rectitut de miras.

Y al efecte, per medi de un *suelto* artificiós, los hi atribuheix las indecorosas manifestacions de que fou víctima 'l senyor Durán y Bas á Barcelona en los darrers sucesos escolars.

Bé es cert que la premsa regionalista n'ha protestat, que 'ls estudiants regionalistas s'han colocat manifestament en decidida actitud de respecte al ilustre catedràtic y eminent jurisconsult.

Aixó al *Diario* sobradament li consta.

Peró pensa—¿Y á mi qué?

La qüestió es desacreditar y 'l demés son trons.

¿Com éll no rectifica may, ni molt menos se rebaixa á discutir ab ningú!

Y d'aixó 'n diuhen un periódich sensat y sério.

Es mentida.

Si tal fós, no seríam en sas planas *pillets* y *lladres* los que cometeren l'únich pecat de xiular á son gefe.

Pero, senyors, si'l *Diario de Barcelona* es *regionalista* (!!) y creu que nosaltres no aném prou bé, ¿perqué no ha de signarnos lo camí millor pera reivindicar los drets de Catalunya?

¿Perqué no ha de combátrre francament nostras aspiracions, *plantejantne d'altras*?

D'aixó se'n diria fer algo de útil y de bó: CREAR.

Peró'l *Diario* sols sab DESTRUIR.

Al menos, deixés trevallar als altres.

Pero éll ni fa *ni deixa fer*.

Es á dir: *ni vol deixar fer*.

Perque á despit d'ell, nosaltres alcansarém pera Catalunya la reivindicació y la autonomia que son nostres suprems desitjos.

DISCURS llegit per D. Fernando Alsina, *President de la LLIGA DE CATALUNYA, sobre las opiniones económicas del Sr. Cánovas en lo discurs del Restaurant del Park.*

SENYORS:

Fa uns quants días que l' afecte exagerat ó l' entussiasme irreflexiu que per don Anton Cánovas del Castillo deuen sentir alguns devots seus, compatricis nostres, atentá contra la honrosa fama de pensadora y sería llegada á la present generació catalana per obras y virtuts de las passadas generacions.

Unas quantas dotzenas de senyors canovins, y en aqueix concepte admiradors obligats del *Jefe ilustre* de la espanyola colla lliberal conservadora, moguts d' un esperit de partit exagerat ó portats d' un zel consemblant á monomania, se reüniren en lo grandióss saló del Restaurant del Park pera poder sentir al Sr. Cánovas y poderlo aplaudir ruidosamente,—com realment se va fer ab una lleugeresa y prodigalitat impropies de las severas y dignas ensenyansas que 'ns dona en totas sas gloriosas planas la historia dels nostres graus passats.

Del ressó de aquells aplausos s' en destaca vibrant una nota que 'ns fereix de ple á ple; es com lo gemech tristíssim de servilisme mal encubert, gemech que 'ns fa extremir lo nostre cor de patriotas y 'ns obliga á aixecar forta la veu per, primerament, fer molta llum, es á dir, aclarir del tot lo térvol fons dels dos discursos que motivaren los aplaudiments, y, després, pera protestar d' aquestos.

Si fixém degudament la atenció sobre cada una de las oracions que constitueixen lo cos del primer discurs—lo que 'n digueren discurs económic—del senyor Cánovas del Castillo, notarem tot seguit la forta tendencia del temperament del Jefe conservador á presentarse tal com ell se creu esser: com un geni superior á qui sols toca imposarse; com un cap suprem que cap compte deu als altres de lo que 's proposa ni pensa fer.

Aixís ressalta clar y evident en varis punts de son discurs económic. Per exemple, entre altres, quan, parlant de son carácter d' home de govern, diu ell que li dona *la conafianza inmerecida, pero «absoluta» de un gran partido político*; com mes endavant quan diu á n' ells que l' escoltan: *vosotros «respetareis» mis reservas si las encontrais; «serán las reservas que mis deberes me dictan;» pero no echareis de menos ni la «libertad de mi pensamiento» etc. etc.*; com també quant indica que ell no había de venir á pendrer part en lo Congrés económic darrerament celebrat en la ciutat nostra, perque, ve á dir, no tenia que descendir fins alló, jo que tinch mon puesto propi en lo Congrés dels Diputats; y com, en fi, quant, després d' haver entretingut per llarga estona al auditori, deixar anar de tant en tant alguna frase que mantingués viva la esperansa de sentirli concretar sos propòsits proteccionistas, arrancant aixís aplausos que d' altre modo no

haguera pas conseguit, hi diu ab una frescura inconcebible entre gent sèria: *No creo, señores, que me quede que decir nada de lo que debia decir contestando á las indicaciones del Sr. Durán y Bas. Por lo mismo que yo he venido lealmente á estudiar la Exposición, que no he traído ningún fin político, aun que no pueda renunciar ni renuncie á mi propia significación ni á los intereses de mi partido no he estado en el caso de exponer aquí un verdadero programa de gobierno: «yo no ofrezco nada» puesto que no expongo ningún programa.*

Vostés ja haurán notat que fins en aquest darrer, los punts avans transcrits son brillants senyals que, com aisladas guspiras, donan fé de la existencia en l'esperit del Jefe conservador de qui 'ns ocupém, de un intensíssim caliu de superbia mal continguda; pero lo cop gran indicador de la magnitud d'aquesta superbia; l'efecte mestre que descubreix lo sentiment, la intenció verdadera del orador conservador, está en lo punt darrer: en lo soberanament despreciatiu *«yo no ofrezco nada.»*

Quan desastrosa va ser la impressió que aquestas expresivas paraulas degueren produhir en l'ánima dels bons senyors que las escoltaren, s'endevina ab sols fic-sarse en que després de ditas no hi hagueren ja per l'orador mes aplaudiments que 'ls reglamentaris del final del discurs.

Y no podia ser d'altre manera. La nostra gent com la cualsevol d'altre part, pot dedicar son valiment ó consagrar sas aficions al servey d' un cap ó *jefe* de partit polítich que li sembli home de govern, com accidentals circumstancias de temps passats feren semblarho á Don Anton Cánovas del Castillo; pero no per aixó pot despendrers de la mellor qualitat inherent á sa naturalesa: no pot perdre lo práctic sentit comú propi del poble d'aquesta terra, ni per consegüent, sustraurers á sa benéfica influencia. Si ella, la nostra gent s'enten, aná al Restaurant del Park, no podia ser ab la intenció de malgastarhi tontament las horas menjant y brindant y sentint com ab mes ó menos correcte frase contava sa manera de pensar en economia un senyor particular, lliure, com á tal, d'escullirse y aplicarse á casa seva lo régimen económic que mellor li cuadri, sino que aná allá ab la convicció de que *haventhi una cosa constant, de tots los dias, una cosa mes universal que las altres cosas, qu' es la necessitat de que la societat espanyola visca lo mellor que viurèr puga dintre de sas condicions naturals*, l'home á qui anava á sentir, lo senyor don Anton Cánovas del Castillo que preten ser bon home de govern, asseguraria garantir sobre tot la satisfacció de la cosa aquella, oferiria solemnement al poble á qui tant y tant ha ajudat á amargarli la existencia ab los funestos procediments gubernamentals aplicats en lo temps de son govern, esmena complerta y ample reparació basada en la satisfacció immediata de aquella necessitat que te la nostra societat, de viurer lo mellor que puga dintre de sas condicions naturals.

Creya de bona fé la nostre gent que aná á escoltar al Sr. Cánovas, que desde aquell dia s'anava á obrir lo cel per lo pays productor; esperava que, veyent las consecuencias dels disbarats passats; devant de la crisis desastrosa perque atravesava 'l pais; tocant lo fatal que han estat las disposicions económicques que en los darrers anys s'han adoptat contra los productors espanyols en general y en especial contra los productors catalans, D. Anton Cánovas del Castillo, oberts ja los ulls á la trista realitat, ben empapat del geganti esperit de treball y de progrés que lo contingut espanyol dels admirables palaus de la Exposició Universal de Barcelona, demostra está latent en lo cos del poble nostre, anava á fer l'acte mes gran que fer podia y, pretenint ser bon home de govern, fer debia, proclamant ben alt lo lleal propósit de posposar per sempre mes son criteri económic particular á las necessitats económicques nacionals.

Mes, desgraciadament pera tots, esperaren en va los creyents de la secta lli-

beral-conservadora! A llur grossa mansuetut, correspongué 'l cap y pastor ab un xasco encare mes gros. Perque la veritat es que ell en la ocasió aquella los va fer aplaudir sovint y fort per poca cosa; va fer cridar los falaguers y satisfactoris ¡bien! ¡muy bien! á dotzenas de vegadas; 'ls va fer indicar ab significatius y continuats moviments de cap, que estavan conformes ab lo que ell anava dihent, y á la fi, tot ¿perqué? per arribar á dirlosli net y clar lo gelador: *yo no os ofrezco nada!*

Y encare si no 'ls hi hagués dit res mes, ray! Lo pitjor per los idólatras canovins de Catalunya va ser que comprenent llur gefe de desde 'ls primers picaments de mans, que la massa del auditori alashoras al seu davant, estava formada per devots seus de la mateixa fluixa pasta d' aquells que quan la discussió y votació de lleys que ferian de mort lo treball catalá y la producció espanyola, sufriren ab inverosímil resignació sátiras humillants, desprecis cinichs, imprudents groserias y burlas de tota mena sense gosar anársen d' allá ahont moralment ja hi sobraven, ni atrevirse á defensar, conforme ho exigian las circunstancias y 'l decoro propi primerament llur dignitat de representants de Catalunya y en segon lloch los grans interessos de llurs representats; comprenent, donchs, aixó lo gefe conservador, consumá resoltament l' obra; acabá de servirlos tal com ells ho mereixian, afegint pochs moments després: *Si en algún tiempo llego yo á influir con mi partido en el poder y no hago todo lo que la industria pide en su favor, yo procuraré demostrar y hacer evidente que aquello no lo hago por no perjudicar á la agricultura; pero procuraré concretar;—pero procuraré á toda costa unir,—procuraré sacrificar (1) el menor interés al mayor, etc., etc.*

Velshi aquí, senyors, unas declaracions que no 's podrian fer gayre mes graves.

Al sentir las y sospesar las, los conservadors lliberals catalans degueren compondrer com ho havíam molt avants comprés nosaltres, que D. Anton Cánovas del Castillo de cap manera pot ser l' home de govern que convé per treurer al nostre pays de la precaria situació en que avuy se trova. No! á Catalunya, ni á Espanya, ni á cap nació del mon li fa falta un pretendent á governant que res vol oferir, que cap remey sab proposar encaminat á millorar per tothom en general un estat de cosas desfet y violent que ell, tant com lo qui mes, ha contribuít á esgabellar. Ni are ni may pot convenir al nostre ni á cap altre poble civilisat un home d' Estat capás de imaginar-se que es verament gubernamental preparar la felicitat de sos administrats de la manera que ho te projectat lo Sr. Cánovas del Castillo, aixó es, sacrificant als menos en profit dels mes; despullant als uns pera mes ben vestir als altres.

Y no obstant de no fer cap falta y á pesar de no convenir, lo gefe ilustre dels conservadors canovins se presentá devant de sos amichs de Barcelona en calitat d' aspirant á la direcció del Estat espanyol, desde la cual se proposa ell plantejar aquell engendro monstruós de son cervell, aquesta vegada desgraciata com en casi totes las altres en que ha hagut de justificar ab resolucions concretas de carácter práctic, la possessió d' aquell *vastísimo, privilegiado y profundo talento gubernamental* que sos encegats amichs li varen descobrir no sabém quant, ni se sab en qué.

Barcelona, ni Catalunya, ni cap altre poble ó regió espanyola que noblement áspiri á remontar son nivell moral y á millorar son estat material per tots los medis aseguibles á sa inteligencia y forças propias, ¿pot, sense ferse suicida, interessarse gens ni mica perque semblant home prosperi, entrant de nou á ser poder? No! de cap manera! Lo pays nostre, si no vol acabar d'enfonsarse y perdrers completament no pot desitjar, no deu permetrer, fins s' ha de oposar ab tot son

(1) En lo text publicat per *La Dinastia* diu equivocadament «satisfacer» que ja 's veu no te sentit.

valer á que en la futura governació del Estat espanyol pesi pera res la influencia d' un cap de partit com ho es lo Sr. Cánovas del Castillo, qui en los molts anys que porta de vida política, sembla, ab lo que parla y 's proposa fer, no haver encare arribat á apendrer que 'l primer y principal deber, la mes gran y sagrada obligació del verdader home de govern es garantir y assegurar á tots, enterament á tots sos governats la llibertat complerta y perfecte de procurarse per cualsevulla medis justos y legals la satisfacció de las necessitats de llur vida.

En las circunstancias reconegudament difícilíssimas que avuy pesan sobre la estimada Pàtria nostra, es forsós reconeixer que lo que havém de volguer y nos convé á tots, es trobar un cap gubernamental intel·ligent y enérgich que recordi y compleixi estricta y llealment aquell deber del home de govern y ademés faciliti á sos governats la consecució d' aquells medis justos y legals, armonisant per aixó llurs diversos interessos, concertant llurs contraris esforços, sumant llurs aïslats treballs, buscant per ells bons termes que avingan voluntats, y evitantlosi sempre y resoltament tota mena de qüestions que ja directa ó indirectament los hi poguessen esser causa de diferencias desagradables ó motiu de perillosas discórdias.

Que 'l Sr. Cánovas del Castillo no es l' home apropósit per fer aixó, no 'ns cal asseverarho á nosaltres. Massa be ho ha probat son mateix comportament de cada vegada que ha ocupat lo poder, seguint encare are demostrantho ab lo seu censurable modo de procedir en política. Sens dupte que perque ell preveu lo que naturalment hauria de succehir si per desgracia dels productors catalans arrivés algun día á poder executar son plan de sacrificar los que son menos als mes; perque te por de que 'ls valiosos ó potents elements del treball industrial condemnats al sacrifici per la seva incapacitat gubernamental no posarian lo coll al piló sino obligat per la pura força, ni 's deixarian agarrotar sense avans resistirse desesperadament contra 'l butxí que intentés subjectarlos, s' anticipa lo Sr. Cánovas al cas, per ell segur, d' haver de fer ús de la violencia y poch á poch y ab pérvida molta procura ell aïslar, debilitar als elements industrials presentant á llurs interessos com interessos que 's contraposen als interessos agrícoles. Ab una intenció purament canovina, lo *Gefe ilustre* dels conservadors liberals, en son darrer parlament ó discurs económic del Restaurant del Park va indicar ab formas variadas y d' una manera hasta insidiosa, diferencias que á son modo de veurer existeixen entre las duas menas, agrícoles é industrials, d' interessos pàtris, ó, lo que es equivalent, va ell marcar, va posar de relleu la desavinensa entre interessos tots nacionals. Aqueix malévool modo de obrar seu, servi primerament pera esgarriar un galant xich lo judici de varis agricultors paisans nostres, fèntlosi concebir injustas prevencions contra llurs compatricis industrials, y segonament servi pera ferse ell l' interessant, presentantse com á mediador amistós entre enemics imaginaris, entre antagonismes que per part dels industrials catalans, ni per la de governants digne de serho, jamay han existit; entre interessos agrícoles y interessos industrials d' una mateixa nació; d' una familia mateixa. Invesit d' aqueix caràcter de mediador amistós, es com en distints llocs de son discurs económic apareix lo Sr. Cánovas del Castillo empenyat en fer com qui armonisa justament alló mateix qu' ell en primer terme contribueix á perturbar. Intenta ell convencer als industrials catalans que l' escoltan dels bons desitjos que l' animan, fèntlosi entendre de mica en mica com ell creu s' ha de portar l' avinensa entre lo d' ells y lo dels altres. Entremitj de lo molt y raro que ab tal motiu parla lo Sr. Cánovas, s' hi troba un bosi d' apartat que no te preu; es per sí sol una revelació prou important pera donarnos la mida justa de la consideració

que al gefe ilustre dels conservadors canovins, poden meréixerli los elements industrials de la nostra terra. Diu aixís:

Lo que ha habido hasta ahora que ha podido perjudicar «con alguna razón ó con algún pretexto plausible» á la industria española, ha sido el creerse y el poderse creer que sus intereses eran contradictorios con los de la agricultura, y que ésta creyera lo propio respecto de los de la industria.

La oració es curta, pero la intenció llarga.

Conté un pensament que enclou una calúnnia contra la indústria pàtria: es lo donar com á cert que aquesta nostra indústria cregués may que sos interessos son contradictoris ab los interessos de la agricultura. Y además conté un judici saturat de malícia, injust y repulsiu que fa pena de tocar: es lo significar que fins are s' haja pogut perjudicar á la indústria nostra servint com á rahó ó pretext plausible la falsa suposició de qu' ella havia cregut que sos interessos eran contradictoris ab los de la agricultura, ó, dit mes clar, que fins are s' ha perjudicat á la indústria porque hi havían rahons plausibles pera ferho; porque s' ho ha ben merescut ab son comportament envers la agricultura.

Aixó es lo que real y positivament se vol sostenir en la oració transcrita del senyor Cánovas del Castillo; es lo que 'ls industrials catalans especialment han de meditar y aquilatarne la intenció. Ja veurán com es llar l' alcans d' aquesta. Preten esborrar petjadas que avergonyeixen al polítich; vol desvirtuar fets que anulan al home de govern.

Lo Sr. Cánovas del Castillo està presenciant de desde algun temps ensá, un espectacle per ell no previst, inesperat. Los càlculs de quant era poder, basats en la doctrina lliure-cambista qu' ell també s' havia apropiat, han resultat càlculs fallits, y llastimosament equivocadas sas previsions y desacreditats sos auguris.

A cada pas que are dona per las infelissas regions espanyolas qu' ell en primer terme cooperá á empobrir, topa ab testimonis vivents, que l' acusan d' haver faltat á un dels principals debers del home de govern; l' entrebanquen probas irrecusables que pregonan sa imperícia, que cridan sa ineptitut pera intervenir directa ni indirectament en la estipulació de tractats y convenis comercials ab los homes d' Estat d' altres nacions, y ensopega ab las tristas consecuencias d' haver ell volgut dirigir, d' haver pretingut governar als pobles d' Espanya sense coneixer llurs verdaderas necessitats, ni consultar may, ni fer cas pera res dels homes que, coneixentlas, l' aconsellavan.

Mes, tot es en va! Lo *Gefe ilustre* dels conservadors canovins ni recula ni 's dona. Sa inmensa superbia, que en ell omple fins á vessar lo lloch de la dignitat, no li permet doblegar lo coll, no 'l deixa humillarse á confessar noble y llealment que s' equivocá sacrificant sense motiu fundat, una part considerable de la indústria espanyola, una *important part de la riquesa pàtria*. Molt al contrari, tot son ser se rebela contra tal idea; y 's redressa en lo Restaurant del Park davant de sos amichs y s' esforça en vindicarse regirant y expremment son cervell pera obligarlo á parir una idea, un recurs que 'l sostinga, y fins, si possible es, que 'l refassi, que 'l rehabiliti un xich davant dels descontents y escarmentats agricultors espanyols, baldament sia rebaixant, ferint la dignitat als mateixos industrials catalans que en aquells precisos moments ab tanta prudencia l' escoltan y tan galanament l' obsequian!

Y la idea brota, y 'l que 's diu home de govern, D. Anton Cánovas del Castillo erguit, lo cap alt y l' ull espurnejant, d' acusat que devia esser se transforma en acusador y en pocas paraulas llegítima la condemnada y antipatriótica obra dels desatentats lliures-cambistas y llença al despreci públich lo bon nom de las victi-

mas de las malifetas d' aquestos y enlota la dignitat de sos compatricis industrials.

Mentrestant alguns, per sort pochs, d' aqueixos industrials fills de la nostra mateixa terra y altres catalans que han sentit al senyor Cánovas, l' aplaudeixen entussiasmats, que es com si diguessen que sancionan ruidosament ab forts picaments de mans tot lo que 'l Jefe ilustre dels conservadors digué en son parlament ó discurs económic, inclosos los càrrechs indignes dirigits á la maltractada industria de llur pays.

Quant encegament lo dels senyors que aixís se portaren!

Després de lo que varen fer en lo Restaurant del Park, sols nos queda plányels. Per ells la terra que 'ls sustenta, 'l poble que 'ls ajuda, la familia que 'ls alegra, es lo de menos; lo Jefe ilustre que 'ls pega, la farsa política que 'ls enganya, 'l partit que 'ls explota, es lo de més.

Son ciutadans sense llibertat política, homes sense independència de caràcter, caps sense criteri social propi y, per consegüent, sers quals manifestacions polítiques jamay podrán reflexar l' estat de la conciencia, no podrán may determinar ni la intensitat, ni la direcció dels sentiments d' un poble com lo poble catalá, per naturalesa independent de caràcter, amant de la justa llibertat. Per aixó es que á pesar del entussiasme de tals senyors, ab tot y llurs aplaudiments en lo Restaurant del Park, lo crédito polítich, la fama d' home de govern de don Anton Cánovas del Castillo entre 'ls catalans ha minvat tant de desde son darrer discurs económic, que si del nostre pays dependeix, á no ser per aconeteixements verdaderament extraordinaris que no poden sobrevenir sense posar en grave perill la vida de las institucions vigents á Espanya, l' actual gefe ilustre del partit conservador canoví, está condemnat per sempre mes á ambicionar y pretenir lo govern sense may mes poderli arribar.

ALS REGIONALISTAS BASCOS

QUE HAN VINGUT Á BARCELONA FENT PART DEL ORFEÓ DE BILBAO

DESPEDIDA

Adeu siau y á reveure,
fills de las terras forals.
Quan sigueu á casa vostra,
entre familia y companys,
diguéulos que á Catalunya
no heu trobat mes que germans,
germans de cor y de pensa,
casi be germans de sauch,
que 's planyen de vostras penas,
que ploran lo que plorau,
qu' es migran y 's consumeixen,
y os estiman més que may.

Diguéulos que aquestos días
la pàtria ha ressucitat,
que havém esmentat sas glórias,
que havém escoltat sos cants,
recordant qualque alegria,
y molts dissorts plorat;
que boynas y barretinas
hem lligat en un sol ram,

Barcelona, 19 de Novembre de 1888.

y qu' en estreta abressada,
(que al fi del mon desfarán)
havém confós nostras vidas,
quant sentím y desitjám,
com en llavis d' una mare
los petons de sos infants.

Diguéulos que 'l foch qu' un día
cremá furs y llibertats,
abrusa las nostras ánimas,
que han fet jurament sagrat
de retornar á la pàtria
tot y quant nos han robat:
tradicions y lleys y llengua,
y amor y fé, que tot val.
Aquets encàrrechs vos prego,
per Deu, no 'ls olvideu pas,
arribant á casa vostra,
entre familia y companys.
Nobles fills de la Basconia,
A reveure, Adeu siau.

JOAQUÍN CABOT Y ROVIRA.

NOVAS

L' Orfeo de Bilbao que guanyá 'l primer premi en lo concurs de la Exposició s' ha emportat de Catalunya dolcissims recorts.

A la merescudíssima distinció que adquirí en lleal concurs, degueren afegirshi en honor seu los galantíssims obsequis de la *Lliga de Catalunya*, la qual saludá á sa bandera com á símbol dels *fueros* de sa deventurada patria.

Al retornar á son pays los bilbains s' endugueren un significatiu present dels regionalistas catalans. Tal fou un llás de las quatre barras ab los noms inscrits de la *Lliga de Catalunya* y *Centre Escolar Catalanista*, pera enllassarlo ab sos atributs éskaros en l' estandart de l' Orfeo.

Altre prova de nostre bon afecte pogueren veurer en una bellíssima poesia de despedida que 'ls hi composá expressament l' inspirat poeta D. Joaquím Cabot y Rovira. Aquesta poesia que acompanyém en lo present número, los hi fou entregada ab sa traducció castellana en l' acte de marxar.

Després de tots aquets testimonis de germanó y bona amistad, res més nos queda dir sinó que 'ns adherim á ells de tot cor.

Lo CATALANISTA també vol que siga un fet la aliansa defensiva del Príncipat á la Basconia en benefici de sas respectivas llibertats.

Y conseqüent ab sos generosos ideals regionalistas, al cridar ¡Viscan los *drets* de Catalunya! també cridá ¡Viscan los *fueros* de Euscaria!

Tantdebó 'ns entenguessim igualment ab todas las regions de Espanya. Altra fora la situació general del pays.

Lo día 10 del corrent mes tingué lloch á Barcelona en la *Lliga de Catalunya* una interressantíssima conferencia sobre las declaracions económicas del flamant proteccionista senyor Cánovas.

Bastará dir que estigué á cárrech del distingit industrial D. Ferrán Alsina, pera que tot seguit se comprengui son caracter práctic y la autoritat de sas afirmacions.

Lo Sr. Alsina es un verdader carácter, prou lo coneixen ja nostres compatricis, y es d' aquells que creu ab convicció que no 's pot curar cap mal sense sondejarlo abans y coneixer tot son verí y tota sa asquerositat. És sensillament llògich.

En aquesta edició publiquem sa conferencia. Llegéixinla 'ls nostres industrials, que val ben bé la pena, pera ferse cárrech del perill que corren sos interessos.

En lo passat número nos deixarem de publicar la inspirada poesia ¡*Salve! á la Verge de Ripoll*!, del Rvnt. P. Joseph Calonge, E., que no publiquem avuy per exés de original, prometen fer' ho en lo próxim número.

Nostre estimat amich lo conegut metje homeópata don Pere Altura ha establert novament son consultori homeopátich en aquesta ciutat, carrer de Riego n.º 36, podent reclamar sos serveys per medi del teléfono n.º 61.

Nos alegrém de que torni estar entre nosaltres lo senyor Altura, que tantas simpatías sapigué captarse temps endarrera y 'l felicitém per la bona idea que ha tingut referent al teléfono que sa clientela apreciará indubtablement y que haurían de imitar sos companys de professió tota vegada qu' aixís se facilitan al públich serveys incalculables per la rapides ab que poden demanarse.

Lo passat dilluns quedá definitivament inaugurada la Red telefónica d' aquesta ciutat segons nos ho manifesta un atent ofici qu' hem rebut firmat per lo concesionari don Pere Brichs.

Algunes vegadas nos hem ocupat ja de tan important millora per Sabadell y avuy com en las anteriors no podém prescindir de enviar la nostra mes cordial felicitació al esmentat concesionari senyor Brichs, aixís com també al digne director é instalador de la red, don Frederich Oliveres per l' activitat que han demostrat tenir pera proporcionar á nostra ciutat de tant imoportant servey.

Després d'algun temps de suspensió, ha tornat á sortir á llum l'apreciable setmanari de Reus *La Veu del Camp*, eco de la *Associació Catalanista* d'aquella ciutat. Comensa la quarta época de sa publicació. Lo saludém ab goig.

Havém rebut un preciós cuadro literari de recorts de Italia, degut á la fácil y privilegiada ploma del distingit escriptor don Eduart Toda. Porta per títol *Lo camí de la Corniche*.

Lo publicarém tan prompte 'ns ho permeti l'excés d'original que no podém aplassar per ara á causa de sa ineludible oportunitat.

Agrahim moltíssim la atenció del senyor Toda, qual col·laboració honrará sempre las planas de nostra modesta publicació.

Lo passat dimars passá á millor vida lo apreciable senyora donya Maria Bás, esposa de nostre particular amich don Joan Bosta. E. P. D.

Acompanyém á la desconsolada familia de la finada en lo l·legítim dolor que deu experimentar per tan sensible pérdua.

En lo teatro Principal, la companyia valenciana posa avuy en escena á las vuit y mitja de la nit, per primera vegada la celebrada comedia en tres actes *El tonto del panerot*, acabant la funció ab la aplaudida zarzuela en un acte, *Torcar por lo fino*.

Per la tarde en lo del Camps de Recreo, *El Bort* ó el premit á la honradés, que tant éxit va obtenir en sa primera representació.

La companyia de aficionats del teatro Parrenyo posa avuy tarde en escena lo drama castellá *La campana de la almudaina* y per pessa la xistosa *Nit de nuvis*.

En l'Ateneo Sabadellés y baix la direcció lírica de don Frederich Sendra, tindrà lloch aquesta nit una bonica vetllada literaria y musical baix lo següent orde:

Primer, sinfonia per la orquesta Muixins. Segon, la pessa en un acte *Cura de cristiá*. Tercer, altre sinfonia. Quart, Salve de la zarzuela *El Molinero de Subiza*, executada per las alumnas y alumnos de la clase de música del Ateneo y coros del mateix formant un conjunt de mes de cinquanta executants.

Quint y últim, lo passatemps cómic-hírich en un acte *Los dos ciegos*.

Atentament invitats assistírem ahir á la sessió inaugural del present curs de la valent Associació *Centre Escolar Catalanista*, celebrada en lo Saló de la *Lliga de Catalunya*, de qual important acte ne donarém comte en lo pròxim número.

Notifiquém á nostres abonats lo cambi de repartidor de nostre Setmanari que comensa ab aquest número.

Los senyors subscriptors que tinguen alguna relamació á fer, podrán dirigirse al nou repartidor, ab la seguritat que será atenguda.

En lo sorteig de la lotería destinada á sufragar los gastos de la Exposició Universal de Barcelona, han sortit premiats los següents números:

Primer premi (500.000 pessetas) número 3.221.

Segon premi (100.000 pessetas) número 35.193.

Tercer premi (50.000 pessetas) número 12.982.

Premiats ab 5.000 pessetas: números 2.819, 3.562, 15.962 y 48.884.

Ab 2.500 pessetas (aproximacions): números 3.220 y 3.222.

Los anteriors números han sigut venuts en Barcelona.